

Onderwerp: 3 jaar na #MeToo: de opbrengst van online disclosure (Voorbeeld)

Datum: donderdag 19 november 2020 om 13:35:29 Midden-Europese standaardtijd

Van: Nicky Bredemeijer

Aan: frank@cycloworld.cc

Slachtoffers van seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag onder de radar 3 jaar na #MeToo: de opbrengst van online disclosure

Het online delen van ongewenste seksuele ervaringen geeft verlichting, zorgt voor steun vanuit de samenleving en creëert bewustwording. Dit blijkt uit onderzoek van het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) en de Vrije Universiteit Amsterdam (VU). Het onderzoek werd mede-geïnitieerd en mogelijk gemaakt door Fonds Slachtofferhulp.

Het onderzoek *Slachtoffers van seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag onder de radar* richt zich op de beweegredenen en verwachtingen van slachtoffers bij het online en openbaar delen van hun ervaring met seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag (online disclosure). In het onderzoek is ook gekeken naar de reacties vanuit de samenleving en de effecten daarvan op slachtoffers. Daarnaast zijn de bevindingen omgezet in een Stappenplan met concrete handvatten voor het schrijven en online delen van een slachtofferervaring.

Waarom kiezen slachtoffers voor online disclosure?

Centraal bij online disclosure staat het verwerken van de slachtofferervaring en het verlichten van emoties zoals gevoelens van schaamte. Dit kan door de ervaring 'van je af te schrijven', de stilte te doorbreken en het taboe rondom seksueel misbruik bespreekbaar te maken. Daarnaast is juist het helpen van anderen een belangrijke motivatie. Door iets voor een ander te betekenen, kunnen negatieve ervaringen worden omgezet in iets positiefs. Tot slot noemen slachtoffers bewustwording creëren en het zoeken naar erkenning en informele gerechtigheid (viral justice).

Focus ligt op de slachtofferervaring, niet op de dader

In oktober 2017 kwam de #MeToo-beweging tot leven. Deze richtte zich in eerste instantie op filmproducent Harvey Weinstein, maar werd vervolgens door het grote publiek opgepikt. E-shaming – wraak nemen door het online 'te schande maken' van een dader – kreeg hierbij veel aandacht. Tegen de verwachting in werd e-shaming in dit onderzoek vrijwel niet gevonden. De focus van online disclosure ligt nauwelijks op de dader, maar vooral op de slachtofferervaring. Bovendien lijkt er in de Nederlandse samenleving weinig steun te zijn voor e-shaming, ongeacht het type delict en de gevolgen voor slachtoffers en daders.

Het belang van de reacties op online disclosure

Uit een survey onder de Nederlandse bevolking blijkt dat de samenleving over het algemeen weinig positief staat tegenover participatie (het liken, delen of reageren) bij online disclosure. De groep met de meest positieve houding ten aanzien van het online delen van een slachtofferervaring is jonger, actief op social media en voelt zich in hoge mate afhankelijk van social media. Analyse van de daadwerkelijke reacties laat zien dat deze overwegend positief zijn. Bij positieve reacties voelen slachtoffers zich gehoord, gesteund, geloofd en gesterkt, wat het zelfvertrouwen weer vergroot. Negatieve reacties zoals victim blaming, onbegrip of ongeloof, zijn pijnlijk en geven slachtoffers het gevoel dat ze niet serieus worden genomen. Dit kan als schadelijker worden ervaren dan de slachtofferervaring zelf. Het uitblijven van een reactie – in ruim een derde van de gevallen – heeft ook een negatief effect: slachtoffers voelen zich niet gehoord of niet belangrijk genoeg.

Kansen en risico's bij het openbaar maken van ongewenste seksuele ervaringen

Mensen die hun verhaal online hebben gedeeld noemen hierbij een aantal kansen: ze hebben zelf controle over wat, waar en met wie ze iets delen, er is afstand tot de lezers en er kan interactie en lotgenotencontact tot stand komen. Als risico's noemen ze het ontstaan van misverstanden door gebrek aan non-verbale communicatie en juist het verlies van controle over hun eigen verhaal en hoe dit

ongevraagd door anderen wordt gedeeld op het internet.

Stappenplan bij online disclosure op SlachtofferWijzer.nl

Op basis van het onderzoek is een Stappenplan voor online disclosure ontwikkeld. Slachtoffers van seksueel geweld krijgen hiermee concrete handvatten voor het online delen van hun ervaringen. Het [Stappenplan](#) staat op SlachtofferWijzer van Fonds Slachtofferhulp. Daarnaast is er een [begeleidingsdocument](#) voor hulpverleners en naasten ontwikkeld.

Inmiddels is een vervolgonderzoek gestart. Hierin wordt onder andere een vergelijking gemaakt tussen slachtoffers van seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag die wel hun ervaring online delen en de groep slachtoffers die dit niet doen. Dit vervolgonderzoek wordt uitgevoerd onder leiding van het NSCR en is onderdeel van het Programma Slachtofferonderzoek, dat mede op initiatief van en samen met Fonds Slachtofferhulp is opgezet.

Publicatiegegevens

Van den Berg, C.J.W. & Gorissen, M. (2020). [Slachtoffers van seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag onder de radar; onderzoek naar de achtergronden en effecten van viral justice en e-shaming door slachtoffers van seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag](#). NSCR/VU.

Contact

Chantal van den Berg | VU | +31(0)6 1369 5339 | c.j.w.vanden.berg@vu.nl

[Marleen Gorissen](#) | NSCR | +31(0)6 1341 2671 | MGorissen@nscr.nl

Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving | +31(0)6 2161 8344 | nscr@nscr.nl

Nicky Bredemeijer | Fonds Slachtofferhulp | +31 (0)6 5386 1313 | bredemeijer@fondsslachtofferhulp.nl

Over het NSCR

Het NSCR doet fundamenteel en longitudinaal wetenschappelijk onderzoek naar criminaliteit en rechtshandhaving. Het onderzoek is inhoudelijk vernieuwend, methodologisch state-of-the-art en levert een bijdrage aan de oplossing van grote maatschappelijke vraagstukken op het terrein van veiligheid en justitie. Het NSCR-onderzoeksprogramma is gebaseerd op vier centrale vragen: *Wie pleegt criminaliteit en waarom? Waar, wanneer en hoe wordt criminaliteit gepleegd? Wat zijn de gevolgen van criminaliteit voor slachtoffers en samenleving? Hoe reageert de samenleving op criminaliteit en wat zijn daarvan de effecten?* Kijk op www.nscr.nl.

Over Fonds Slachtofferhulp

Elke dag worden honderden Nederlanders slachtoffer. Slachtoffer van een misdrijf, ongeval of ramp. Het zet hun leven op zijn kop. Fonds Slachtofferhulp maakt zich al meer dan 30 jaar sterk voor slachtoffers. Het Fonds komt op voor hun rechten, investeert in gespecialiseerde hulp, ontwikkelt nieuw hulpaanbod en organiseert lotgenotencontact. Op SlachtofferWijzer.nl worden bovendien praktische tips voor slachtoffers en naasten gedeeld en wordt hen de weggewezen naar passende hulp. Voor meer informatie zie www.fondsslachtofferhulp.nl.

Deze e-mail is verzonden aan frank@cycloworld.cc
Fonds Slachtofferhulp, Louis Couperusplein 2, 2514HP, Den Haag, Zuid-Holland, Nederland
[Uitschrijven](#)